Հավելված

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի

2009թ. դեկտեմբերի 7-ի N1041-Ն հրամանի

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ

ԳԼՈՒԽ 1.
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:

2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության համար մասնագիտացումներ սահմանված չէ:

3. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Հաշվապահ» որակավորում:

4. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝

1) առկա,
2) հեռակա,
3) հեռավար (դիստանցիոն),
4) դրսեկության (էքստեռնատ):

5. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

1) կրթության առկա ձևով
   ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 2 տարի
   բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով 3 տարի
2) կրթության հեռակա ձևով
   ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 3 տարի

3) դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 2736 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 4428 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

1) կազմել տնտեսական գործառնությունների սկզբնական փաստաթղթեր,

2) ձևակերպել հաշվապահական հաշվառման թղթակցություններ, կազմել գրանցամատյաններ,

3) լրացնել հաշվետվության ձևեր,

4) իրականացնել ֆինանսական ներքին վերահսկողություն:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ զբաղմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

1) կազմակերպության ֆինանսական գործառնությունների ամբողջական հաշվառումը՝ հաշվապահական հաշվառման ընդհանուր սկզբունքներին համապատասխան, գլխավոր հաշվապահի անմիջական ղեկավարությամբ,
2) սկզբնական հաշվապահական փաստաթղթեր նախապատրաստելը,
3) ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելը,
4) դրամական վճարումներին, մուտքերին և ֆինանսական այլ գործառնություններին վերաբերող փաստաթղթերը կազմելու ճշտությունն ստուգելը,
5) հաշվապահական հաշվառման բնագավառի տեսական ու գործնական գիտելիքները աշխատանքի ընթացքում ծագող հիմնախնդիրները բացահայտելու և լուծելու, ինչպես նաև բուն հաշվառման ձևերը և մեթոդները կատարելագործելու համար կիրառելը,
6) բովանդակությամբ կից պարտականություններ կատարելը,

ԳԼՈՒԽ 3.
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՒ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,

2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսևորման կարողության ձևավորում,
5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.
ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,

2) տիրապետել հայոց լեզվին,

3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,

4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,

5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,

6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,

7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,

8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,

2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.
ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքերի) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

ա. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների,

բ. օտար լեզվի,

գ. անհատական համակարգիչների,

դ. հաշվապահական հաշվառման մասնագիտացված լսարաններ:

2) Սպորտային համալիր՝

ա. մարզադահլիճ,

բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանզանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0601 «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏ (ԸՍՏ ՃՅՈՒՂԵՐԻ)» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի.

21. Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,

2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,

3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,

4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,

5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,

6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՅՀԱ 4 - 08 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնելու և ամրապնդելու հաղորդակցության իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է յուրացնել ոչ միայն մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այլև առանձին, քանի որ այն պարունակում է ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման տարրեր: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը ձեռք կբերի հաղորդակցության համար էական նշանակություն ունեցող ունակություններ, ինքնավստահություն, որպեսզի կարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով դրսևորվել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև` անձնական կյանքում:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին:
Կատարման չափանիշներ	ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը, բ. կատարված հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. տեղեկատվության առանձնացում/ խմբավորումը նպատակային է կատարում, դ. հաղորդումը իրականացնում է` հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը) բ. ազատ ձևով ձևակերպում, արտահայտում, պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները. գ. ցուցաբերում է համոզելու հստակություն: դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում (եզրափակում):
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամաներ, քարտեզներ և նկարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները, բ. մեկնաբանման համար օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում տարբելր փաստաթղթերը ըստ նրանց նշանակության. բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղը և դերը, գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ 4 - 08 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսում է տալ տարրական գիտելիքներ MICROSOFT WORD տեքստային խմբագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, ինչպես նաև փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման և ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	WORD ծրագիր (հիմնական տեղեկություններ)
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ Microsoft Word ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը, բ. բացել նոր փաստաթուղթ , գ. ստեղնաշարի օգնությամբ մուտքագրել տեքստ (առանց ֆորմատավորման), մեծատառ նշաններ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), սիմվոլներ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), թվանշաններ< դ. տեղաշարժել Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ, ե. կատարել տարրական ուղղումներ տեքստում, զ. փակել փաստաթուղթը, է. բացել առկա փաստաթուղթը, ը. իմանալ Zoom գործիքի հնարավորությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի տարրական ֆորմատավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. պատրաստել Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար, բ. նշել բառերը և տեքստային հատվածները, գ. կատարել մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում, դ. կատարել տողերի հավասարեցում, ե. փոխել միջտողային տարածությունները, զ. փոխել տեքստի գույնը Font Color գործիքով, է. փոխել տեքստի գունային ֆոնը Highlight գործիքով, ը« փոխել պարբերության խորությունները լուսանցքներից, թ. չեղյալ հայտարարել (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները, ժ« վերականգնել ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները, ժա. կրկնել ֆորմատավորման վերջին գործողությունը, ժբ. մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ, ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը, ընտրել թղթի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ ժգ. պատճենել տեքստը, ժդ. տեղափոխել տեքստը, ժե. տողադարձել տեքստը, ժզ. համարակալել էջերը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով:
Ուսումնառության արդյունք 3	Փաստաթղթի պահպանում:
Կատարման չափանիշներ	ա.իմանալ փաստաթղթերի պահպանման իմաստը, բ. պահպանել նոր ստեղծված փաստաթուղթը , գ. պահպանել փաստաթղթում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում

Կատարման չափանիշներ	ա. պատրաստել աղյուսակ, բ. աղյուսակի մեջ մուտքագրել տեքստ, գ. կատարել ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակի մեջ, դ.. ավելացնել նոր տողեր և նոր սյուներ աղյուսակի մեջ, ե. ջնջել աղյուսակի տողերը և սյուները, զ. փոխել սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ, է. փոխել տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ, ը. փոխել աղյուսակի գծերի գույնը, թ. գունավորել աղյուսակի տողը և սյունը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում
Կատարման չափանիշներ	ա. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ:, բ. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, գ. գծագրել կանոնավոր պատկերներ, դ. ֆորմատավորել գրաֆիկական օբյեկտները, ե. խմբավորել գրաֆիկական օբյեկտները, զ. հավասարեցնել գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմամբ, է. գծագրել տեքստային բլոկներ, ը. գունավորել գրաֆիկական օբյեկտները, թ. երանգավորել գրաֆիկական օբյեկտները, ժ. ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Փաստաթղթի տպագրում
Կատարման չափանիշներ	ա. նախադիտման ռեժիմում բերել փաստաթուղթը, բ. իմանալ Print պատուհանի ֆունկցիաները, գ. տպագրել փաստաթուղթը:
Ուսումնառության արդյունք 7	Ինտերնետում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ Ինտերնետ հասկացության նշանակությունը, բ. ճանաչել Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը, գ. իմանալ Ինտերնետային Յասցե հասկացությունը, դ. իմանալ History հրամանի նշանակությունը, ե. իմանալ Favorites հրամանի նշանակությունը, զ. իմանալ Stop հրամանի նշանակությունը, է. իմանալ Refresh հրամանի նշանակությունը, ը. իմանալ Back և Forward կոճակների նշանակությունը, թ. պատճենել տեքստային ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժա. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժբ. իմանալ ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայությունները, ժգ. ըստ չափանիշների որոնել ինֆորմացիա, ժդ. ճիշտ օգտվելով ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային, ծառայություններից, ժե. իմանալ էլեկտրոնային փոստի նշանակություն, ժզ. ուղարկել և ստանալ էլեկտրոնային նամակներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՅՅԱ 4- 08 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է աշխատանքի անվտանգության վերաբերյալ ուսանողներին գիտելիքներ, աշխատանքի

	պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման հմտություններ տալու համար:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը, օրենքները և աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը, մեխանիզմները և նրանց խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ և դժբախտ դեպքերի ու պատահարների փաստաթղթավորման կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Աշխատանքները իրականացնելիս պահպանել անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում և կիրառում անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները, բ. ճիշտ է սահմանում և պահպանում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, գ. ճիշտ է սահմանում և պահպանում հրդեհանվտանգության կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ աշխատանքների ժամանակ կանխատեսվող հնարավոր վնասվածքների տեսակները, դրանց պատճառները և պաշտպանվելու միջոցները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքների ժամանակ կանխատեսվող հնարավոր վնասվածքները դրանց պատճառները և պաշտպանվելու միջոցները՝ վնասվածքներ էլեկտրական հոսանքից, այրվածքներ, օրգանիզմի թունավորում, հնարավոր տարբեր վնասվածքներ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կատարել առաջին օգնության կազմակերպում և կիրառել անհրաժեշտ միջոցներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում առաջին օգնության կազմակերպումը, կիրառելով անհրաժեշտ միջոցներ, բ. արհեստական շնչառություն և սրտի աշխատանքի վերականգնում էլեկտրահարման դեպքում, գ. արյան հոսքի դադարեցում և վիրակապում բաց վնասվածքների դեպքում, դ. այրվածքների մշակում, ե. թունավորման ժամանակ օրգանիզմի հնարավոր մաքրում:

Աղյուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ »	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ 4-08-001
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի ոլորտի օրենսդրական դաշտի, հաշվապահական հաշվառման վարման առաջնային գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների

	բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում
Ուսումնառության արդյունք 1	Հաշվապահական հաշվառման ընկալումը որպես տեղեկատվական և որոշումների կայացմանը աջակցող համակարգի:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել հաշվապահական համառման խնդիրներն ու նպատակը, բ. բնորոշել հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության հավաքման, գրանցման եւ ընդհանրացման համակարգը, գ. բնորոշել հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության ներքին և արտաքին օգտագործողներին:
Ուսումնառության արդյունք 2	ՀՀ օրենքները հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի մասին:
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել օրենքների գործողության ոլորտը, բ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչումը և չափումը, գ. բնութագրել ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները և ներկայացումը, դ. բնութագրել հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը, ե. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող մյուս իրավական պահանջները խախտումների համար պատասխանատվությունը, զ. բնութագրել աուդիտորական գործունեությունը և աուդիտը, է. ներկայացնել աուդիտ իրականացնող անձի և աուդիտի ենթարկվող անձի իրավունքները և պատասխանատվությունը: ը. ներկայացնել աուդիտորների որակավորման հիմնական դրույթները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հաշվապահական հաշվառման տեսակների և դրանցից յուրաքանչյուրի առջև դրված խնդիրների պարզաբանումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. տարբերակել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառման խնդիրները և նպատակները, բ. ընկալել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառման փոխկապակցումը հաշվապահական հաշվառման միասնական տեղեկատվական համակարգում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ »	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ- 4-08-002
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողը պետք է տիրապետի հաշվապահական հաշվառման վարման, ինչպես նաև հաշվետվությունների լրացման և վերլուծության հմտություններին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	«ԷՀՀԱ--4-08-001» մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հաշվապահական հաշվեկշռի և ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության ներկայացումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել կազմակերպության ակտիվները, պարտավորություններն ու կապիտալը, բ. ուսանողը կարող ներկայացնել հաշվապահական հաշվեկշռի բաժինները, գ. մեկնաբանել տնտեսական գործառնությունների հետևանքով հաշվապահական հաշվեկշռում տեղի ունեցող փոփոխությունները, դ. բնութագրել հաշվապահական հաշվեկշռի հիմնական ֆունկցաները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հաշվապահական հաշիվների և կրկնակի գրանցման մեկնաբանումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. մեկնաբանել կրկնակի գրանցման կարևորագույն գործառույթները հաշվապահական հաշվառման համակարգում, բ. ուսանողը կարող է տարբերակել ակտիվային, պասիվային և ակտիվապասիվային հաշիվները, գ. ձևակերպել տնտեսական գործառնությունների հաշվային թղթակցություններ, դ. կատարել կրկնակի գրանցում հաշվապահական հաշիվներում, ե. որոշել հաշվապահական հաշիվների մնացորդները և հաշիվներով կազմել շրջանառության տեղեկագիր:

Ուսումնառության արդյունք 3	Հաշվապահական հաշիվների հաշվային պլան:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը, բ. տարբերակել հաշվապահական հաշիվները ըստ տնտեսական բովանդակության, դասերի, խմբերի, առաջին և երկրորդ կարգերի, գ. օգտվելով հաշվային պլանից, ձևակերպել տնտեսական գործառնությունների հաշվապահական թղթակցություններ, դ. հասկանալ արտահաշվեկշռային հաշիվների դերը հաշվապահական հաշվառման համակարգում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Հաշվապահական փաստաթղթերի և գրանցամատյանների ներկայացումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի դասակարգումը, բ. ներկայացնել սկզբնական փաստաթղթերի պարտադիր վավերապայմանները, փաստաթղթերի ժամանակին և ամբողջական ձևակերպումը, հայտնաբերված սխալների ուղղման կարգը, գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման գրանցամատյանները, դ. փոխակապակցել փաստաթղթային շրջանառությունը հաշվապահական գրանցամատյանների հետ ե. իրականացնել հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի ստուգումը և կատարված սխալ գրանցումների ուղղում: զ. կատարել փաստաթղթերի և գրանցամատյանների արխիվացում:
Ուսումնառության արդյունք 5	Անալիտիկ և սինթեթիկ հաշվառման հիմնավորումը, հաշվետվությունների կազմումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել սինթեթիկ և անալիտիկ հաշվառման համակարգերը, բ. ըմբռնել սինթեթիկ և անալիտիկ հաշվառման տեղեկատվական փոխլարցման ուղիները, գ. ամփոփել անալիտիկ հաշիվների մնացորդները և հանրագումարային արժեքով համադրել համապատասխան սինթեթիկ հաշվի մնացորդի հետ, դ. սինթետիկ հաշիվների շրջանառության տեղեկագրի հիման վրա կազմել հաշվապահական հաշվեկշիռ և ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն:
Ուսումնառության արդյունք 6	Ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրման անհրաժեշտության հիմնավորումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ընկալել ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրման դրդապատճառները, բ. ուսանողը կարող է ընկալել գույքագրման գործառույթները հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության արժանահավտության գնահատման ոլորտում, գ. դասակարգել գույքագրման տեսակները և ըմբռնել գույքագրման հանձնաժողովների ձևավորման սկզբունքները, դ.. ամփոփել գույքագրման արդյունքները և կազմել գույքագրման «համեմատման տեղեկագրեր», ե. ձևակերպել գույքագրման արդյուքները՝ հաշվապահական համապատասխան թղթակցություններով:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՓԱՍՏԱԹՂԹԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՎԱՐՄԱՆ ՁԵՎԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-003
Մոդուլի նպատակը	ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ կազմակերպությունում փաստաթղթավորման գործընթացի իրականացման, փաստաթղթաշրջանառության կազմակերպման և հաշվապահական հաշվառման վարման ձևերի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	«ԷՀՀԱ-4-08-002» մոդուլի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Փաստաթղթավորումը և փաստաթղթաշրջանառությունը»
Կատարման չափանիշներ	ա. բացատրել՝ փաստաթղթավորումը, փաստաթղթային հաշվառումը, փաստաթղթային ներկայացումը, փաստաթղթաշրջանառությունը, հաշվապահական հաշվառման փաստաթուղթ հասկացությունները, բ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման փաստաթերի տեսակները, բնութագրել սկզբնական հաշվառման ներքին և

	արտաքին փաստաթղթերը, ներկայացնել կազմակերպության փաստաթղթաշրջանառության ժամանակացույցի օրինակելի ձևի բովանդակությունը, դրա կազմման և վերահսկման աշխատանքների իրականացումը, գ. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի դասակարգումը ըստ նշանակության, ըստ կազմելու և օգտագործելու եղանակի, ըստ հաշվապահական գրանցումների կատարման և այլն, դ. բնութագրել հաշվապահական հաշվառման փաստաթերի պարտադիր և լրացուցիչ վավերապայմանները, դրանց սահմանումը, ներկայացնել ստորագրության իրավունքը, ե. հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերում, զ. ներկայացնել սկզբնական հաշվառման փաստաթերի ստուգման եղանակները ըստ ձևի, ըստ բովանդակության, թվաբանորեն և համեմատության միջոցով, է. նկարագրել հաշվապահական հաշվառման գրանցամատյաններում կատարված սխալ գրանցումների ուղղման սրբագրական, ճշտանցման, լրացուցիչ գրանցման եղանակները և դրանց կիրառությունը, ներկայացնել էական սխալների ուղղման մոտեցումները, ը. բնութագրել առևտրային գաղտնիք պարունակող տեղեկատվությունը, նման տեղեկատվության օգտագործումը, գաղտնիության պահպանումը և պատասխանատվությունը հրապարակման դեպքում, թ. նկարագրել հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի արխիվացման գործընթացը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հաշվապահական հաշվառման վարման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման վարման համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, բ. նկարագրել ֆինանսատնտեսական գործառնությունների գրանցման մայրմատյանային ձևով հաշվապահական հաշվառում վարելու համար կիրառվող գրանցամատյանների օրինակելի ձևերը, բովանդակությունը, նշանակությունը, դրանցում հաշվապահական գրանցումներ կատարելու եղանակները, հաջորդականությունը և դրանց միջև փոխադարձ կապը, գ. նկարագրել մեմորիալ-օրդերային ձևով հաշվապահական հաշվառում վարելու համար կիրառվող գրանցամատյանների օրինակելի ձևերը, բովանդակությունը, նշանակությունը, դրանցում հաշվապահական գրանցումներ կատարելու եղանակները, հաջորդականությունը և դրանց միջև փոխադարձ կապը, դ. նկարագրել մեմորիալ-մայրմատյանային ձևով հաշվապահական հաշվառում վարելու համար կիրառվող գրանցամատյանների օրինակելի ձևերը, բովանդակությունը, նշանակությունը, դրանցում հաշվապահական գրանցումներ կատարելու եղանակները, հաջորդականությունը և դրանց միջև փոխադարձ կապը, ե. նկարագրել օրագիր-օրդերային ձևով հաշվապահական հաշվառում վարելու համար կիրառվող գրանցամատյանների օրինակելի ձևերը, բովանդակությունը, նշանակությունը, դրանցում հաշվապահական գրանցումներ կատարելու եղանակները, հաջորդականությունը և դրանց միջև փոխադարձ կապը, զ. միևնույն պայմանական կազմակերպության օրինակի վրա ցուցադրել հաշվապահական հաշվառման վարումը վերը նկարագրված յուրաքանչյուր ձևով, բնութագրել դրանց տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները, ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման վարման կոնկրետ ձևի ընտրության չափանիշները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-004
Մոդուլի նպատակը	տրամադրել ուսանողին ՀՀ հարկային օրենսդրության վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներ, որը հնարավորություն կտա ուսանողին մասնագիտական գործունեությունը իրականացնել օրենսդրության տառին համապատասխան:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ--4-08-002» մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հարկային օրենսդրության հիմունքներ և սկզբունքներ

Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանվող Հայաստանի Հանրապետությու-նում հարկ, հարկային գործակալ հասկացությունները, բ. ներկայացնել հարկերի և հարկային արտոնությունների տեսակները, հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները, հարկային վեճերի լուծման կարգը, ՀՀ հարկային օրենսդրության և հարկային հարաբերութ-յունները կարգավորող մյուս իրավական պահանջների խախտումների համար պատասխանատվությունը, գ. ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգի հիմքում դրված սկզբունքների էությունը՝ հարկի վճարման կամովիության սկզբունք, հարկադրանքի սկզբունք, հարկային համակարգի կանխատեսելիության սկզբունք, արդարության սկզբունք:
Ուսումնառության արդյունք 2	ՀՀ գործող հարկային ռեժիմները և հարկատեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել ՀՀ-ում գործող հարկման ռեժիմները՝ ընդհանուր հարկման ռեժիմ և հաստատագրված վճարով հարկման ռեժիմ, բ. ներկայացնել ՀՀ հարկատեսակների՝ շահութահարկի, եկամտահարկի, ակցիզային հարկի, ավելացված արժեքի հարկի, գույքահարկի, հողի հարկի էությունը, գ. սահմանել հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեությունը, դ. կիրառել հաստատագրված վճարի դրույքաչափերը, ե. իրականացնել հաշվառում սահմանված դրույքաչափերով:
Ուսումնառության արդյունք 3	Շահութահարկի մասին օրենք
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել շահութահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները, բ. որոշել հարկվող շահույթը, գ. կիրառել նվազեցումները և դրույքաչափերը, դ. իմանալ արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հարկման առանձնահատկությունները, ե. ներկայացնել շահութահարկի հաշվարկները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի մեկնաբանում:
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել եկամտահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները, բ. որոշել հարկվող եկամուտը, գ. կիրառել նվազեցումները և դրույքաչափերը, դ. իմանալ արտոնությունները, ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների, անհատ ձեռնարկատիրոջ նկատմամբ հարկման առանձնահատկությունները, ե. ներկայացնել եկամտահարկի հաշվարկները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի մեկնաբանում:
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել ԱԱՀ վճարողներին, հարկվող, չհարկվող և հարկից ազատված գործարքները, բ. որոշել հարկվող շրջանառությունը, գ. կիրառել դրույքաչափերը, դ. իրականացնել հարկի հաշվեգրումը և հաշվանցումը, ե. ներկայացնել ԱԱՀ հաշվարկները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի մեկնաբանում
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքները և հարկ վճարողներին, բ. բնութագրել ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը և բազան, գ. կիրառել դրույքաչափերը և արտոնությունները, դ. իրականացնել ակցիզային հարկի մասով հաշվարկային փաստաթղթերի դուրսգրումը, հարկի հաշվանցումը և վերադարձը, ե. ներկայացնել ակցիզային հարկի հաշվարկները:
Ուսումնառության արդյունք 7	Գույքահարկի մասին», «Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի մեկնաբանում:

Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել գույքահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտներն ու բազան, բ. կիրառել դրույքաչափերը և արտոնությունները, գ. ներկայացնել գույքահարկի հաշվարկները:
Ուսումնառության արդյունք 8	Սոցիալական և պարտադիր այլ վճարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել սոցիալական վճարներ կատարողներին և սոցիալական վճարների հաշվարկման օբյեկտները, բ. կիրառել դրույքաչափերը, գ. ներկայացնել սոցիալական, բնապահպանման և բնօգտագործման, ճանապարհային, հանրային ծառայությունների կարգավորման վճարների, պետական տուրքի հաշվարկները, դ. ներկայացնել անհատ ձեռնարկատիրության մասով սոցիալական վճարների հաշվարկման առանձնահատկությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ »	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-005
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին հաշվապահական հաշվառման համար կիրառվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներ, որը հնարավորություն կտա ուսանողին մուտքագրել և կառավարել հաշվապահական հաշվառման ավտոմատացնող ծրագրային փաթեթները:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ--4-08-002» մոդուլի իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ձեռքով վարվող և համակարգչայնացված հաշվապահական համակարգերի հարաբերական առավելությունները և թերությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել ձեռքով վարվող համակարգից համակարգչայնացված համակարգին անցնելու հնարավորությունները, բ. բնութագրել հաշվառումն իրականացնելիս համակարգչի առավելությունները և թերությունները, համակարգչային համակարգի օգտակարությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման ձևերը ֆինանսական և դրան առնչվող տեղեկատվության մշակման մեջ
Կատարման չափանիշներ	ա. տեղեկատվության հասկացությունը, տեսակները և առանձնահատկությունները, բ. ներկայացնել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման բնագավառները, գ. բնութագրել գործող համալիր (ինտեգրացված) հաշվապահական փաթեթների հիմնական խմբերը, միկրո-համակարգչային հաշվապահական հաշվառման փաթեթները, դ. ներկայացնել տեքստային խմբագրման աշխատանքների բնութագրերը և կատարման հաջորդականությունը, էլեկտրոնային աղյուսակների հետ աշխատելու սկզբունքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-006
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտով սահմանված հիմնական միջոցների հաշվառման հիմնական մոտեցումների և պահանջների , հիմնական միջոցների հետ կապված տնտեսական գործառնությունների հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ--4-08-002» մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հիմնական միջոցների ճանաչման պահի և հաշվեկշռային արժեքի որոշումը

Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել է թե որ նյութական ակտիվներն են դասակարգվում որպես հիմնական միջոցներ, բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. սահմանել թե ինչպես է սկզբնապես չափվում հիմնական միջոցի միավորը, գ. սահմանել թե ինչ է իր մեջ ներառում սկզբնական արժեքը, դ. նկարագրել թե հիմնական միջոցի միավորը որպես ակտիվ սկզբնական ճանաչումից հետո ինպես պետք է հաշվառվի հետագա չափման մոտեցումներով (հիմնական կամ այլընտրանքային), ե. նկարագրել հիմնական միջոցների վրա կատարված հետագա ծախսումները երբ են ճանաչվում որպես ծախս կամ երբ են կապիտալացվում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկումը, օգտակար ծառայություն, մնացորդային արժեք: Արժեզրկումից կորստի որոշումն ու հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել թե ինչ է իրենից ներկայացնում հիմնական միջոցների մաշվածությունը, բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. հաշվարկել հիմնական միջոցների մաշվածությունը համապատասխան մեթոդներով, բերել կոնկրետ օրինակներ, գ. սահմանել թե ինչ է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը և մնացորդային արժեքը, բերել կոնկրետ օրինակներ, դ. սահմանել թե ինչ է հիմնական միջոցի արժեզրկումը և հաշվառել արժեզրկումից կորուստները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հիմնական միջոցների գույքագրում և օտարում
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել թե երբ է անհարժեշտ կատարել հիմնական միջոցների գույքագրում, բ. սահմանել թե ինչպես պետք է կազմակերպել հիմնական միջոցների գույքագրումը համապատասխան կանոններով, գ. կատարել հիմնական միջոցների գույքագրման «համեմատական տեղեկագրերի» կազմում և արդյունքների ամփոփում, դ. կատարել օտարման ձևակերպումներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	«ԷՀՀԱ-4-08-007»
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ «Ոչ նյութական ակտիվներ» ստանդարտով սահմանված ոչ նյութական ակտիվների հաշվառման հիմնական մոտեցումների և պահանջների , ոչ նյութական ակտիվների տնտեսական գործառնությունների հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ--4-08-002 մոդուլի իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ոչ նյութական ակտիվներ ստանդարտի գործողության ոլորտը և ստանդարտով սահմանված հիմնական հասկացությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել թե որ ակտիվներն են դասակարգվում որպես ոչ նյութական ակտիվներ, բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. թվարկել ոչ նյութական ակտիվների օրինակներ, գ. սահմանել թե ինչպես են սկզբնապես չափվում ոչ նյութական ակտիվները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն, օգտակար ծառայություն և մնացորդային արժեք:
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել թե ինչ է իրենից ներկայացնում ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը, բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. հաշվարկել ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը համապատասխան մեթոդներով, բերել կոնկրետ օրինակներ, գ. սահմանել ինչ է ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունը և մնացորդային արժեքը, բերել կոնկրետ օրինակներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊԱՇԱՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-008

Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ «Պաշարներ» ստանդարտով սահմանված պաշարների հաշվառման հիմնական մոտեցումների և պահանջների, պաշարների հետ կապված տնտեսական գործառնությունների հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ--4-08-002 մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Պաշարներ ստանդարտի գործողության ոլորտը և ստանդարտով սահմանված հիմնական հասկացությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել, թե որ ակտիվներն են դասակարգվում որպես պաշարներ, բ. թվարկել պաշարների կազմը (նյութեր, աճեցվող և բթվող կենդանիներ, արագամաշ առարկաներ, անավարտ արտադրություն, արտադրանք, ապրանքներ) և դրանց բաղկացուցիչները, բերել կոնկրետ օրինակներ, գ. թվարկել, թե որ պաշարների համար կիրառելի չէն «Պաշարներ» ստանդարտի պահանջները, դ. բացատրել պաշարների «իրացման զուտ արժեք», «իրական արժեք» հասկացությունները, դրանց տարբերություններն ու որոշման հնարավոր ձևերը, պաշարների գնահատման (չափման) ստանդարտի պահանջը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ոչ նյութական ակտիվների» մաշվածություն, օգտակար ծառայություն և մնացորդային արժեք: «Պաշարների ինքնարժեքը, ինքնարժեքի չափման մեթոդները և ինքնարժեքի հաշվարկի բանաձևերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել և թվարկել պաշարների ինքնարժեքի մեջ ներառվող ձեռք բերման, վերամշակման և այլ ծախսումները, բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. բնութագրել, որ արտադրական ծախսումներն են համարվում ուղղակի և որոնք՝ վերադիր, արտադրական որ վերադիր ծախսումներն են համարվում հաստատուն և որոնք՝ փոփոխուն, նկարագրել արտադրական վերադիր ծախսումների բաշխման հիմունքները, բերել կոնկրետ օրինակներ, գ. բնութագրել պաշարների ձեռք բերման, վերամշակման և իրացման հետ կապված այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ներառվում են պաշարների ինքնարժեքի մեջ և այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ճանաչվում են որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախս, բերել կոնկրետ օրինակներ, դ. նկարագրել պաշարների ինքնարժեքի չափման ստանդարտ ծախսումների և մանրածախ մեթոդները, ե. նկարագրել պաշարների ինքնարժեքի հաշվարկման «կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման», «միջին կշռված արժեքի» և «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» բանաձևերը, կոնկրետ օրինակների վրա հաշվարկել պաշարների ինքնարժեքը՝ կիրառելով տարբեր բանաձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Պաշարների որպես ծախս ճանաչումը
Կատարման չափանիշներ	ա. բացատրել ծախսերի և եկամուտների համապատասխանեցման (հաշվեգրման) սկզբունքը և դրա կիրառումը պաշարների վաճառքի դեպքում, բ. նկարագրել հիմնական միջոցների ստեղծման նպատակով օգտագործված պաշարների և արագամաշ առարկաների ծախսագրումը, գ. նկարագրել պաշարների արժեքի մասնակի դուրս գրումը մինչև իրացման զուտ արժեքը և նախկինում դուրս գրված արժեքի վերականգնումը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Պաշարների հետ կապված հիմնական տնտեսական գործառնությունները, դրանց փաստաթղթավորումն ու հաշվապահական հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. նկարագրել պաշարների հետ կապված հիմնական տնտեսական գործառնությունները՝ ձեռք բերում, պահեստի մուտք, ելք, ծախսագրում, իրացում, դուրս գրում և այլն, դրանց փաստաթղթավորումը, բ. կազմել, լրացնել պաշարների հետ կապված սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերը, գ. նկարագրել պաշարների հաշվապահական հաշվառման հաշիվները և պաշարների հետ կապված տնտեսական

	տիպային գործառնությունների գծով պարզ թղթակցությունները, դ. նկարագրել պաշարների հաշվառման սկզբնական փաստաթղթերի տվյալների գրանցումը համապատասխան գրանցամատյաններում և հաշվապահական հաշիվներում, ե. պատրաստել պաշարների շարժի (սկզբնական մնացորդներ, մուտք, ելք, վերջնական մնացորդներ) հաշվապահական հաշվետվություններ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-009
Մոդուլի նպատակը	ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ դրամական միջոցների հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԷՀՀԱ-4-08-002 մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Դրամական գործառնությունների տեսակները և դրանց օրենսդրական կարգավորումը
Կատարման չափանիշներ	ա. նկարագրել անկանխիկ հաշվարկների ձևերը (վճարման հանձնարարականներով, ակրեդիտիվով, չեկերով, վճարային քարտերով, ինկասո հաշվարկներ), դրանց կիրառությունը և իրականացման կարգը, բ. նկարագրել կանխիկ հաշվարկների կիրառությունը, դրամարկղային գործառնությունների իրականացման կարգը, դրանց նկատմամբ օրենքով սահմանված սահմանափակումները և պատասխանատվությունը օրենսդրության պահանջների խախտման համար:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրամական գործառնությունների փաստաթղթավորումն ու դրամական միջոցների հաշվապահական հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. լրացնել դրամարկղային գործառնությունների սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերը՝ դրամարկղային մուտքի օրդեր, ելքի օդեր, վճարային տեղեկագիր, առհաշիվ գումարների ծախսման մասին հաշվետվություն, կատարել գրանցումներ դրամարկղային գրքում, բ. կազմել վճարման հանձնարարականներ, լրացնել կանխիկի ստացման բանկային չեկային գրքույկ, բանկային հաշվից քաղվածքի հիման վրա մեկնաբանել իրականցված գործարքները, գ. ներկայացնել դրամական միջոցների հաշվապահական հաշվառման հաշիվները և դրանց հաշվառման հետ կապված տիպային թղթակցությունները, դ. ներկայացնել արտարժույթով իրականացված դրամական գործառնությունների հաշվառման առանձնահատկությունները, արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից եկամուտների և ծախսերի ձևավորումը, ե. պատրաստել դրամական միջոցների շարժի հաշվապահական հաշվետվություններ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԴԵԲԻՏՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ԿՐԵԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-010
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ ՖՀՄՍ-ներով սահմանված դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման հիմնական մոտեցումների, պահանջների, և դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	ՀՀՀ-4-08-002 մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման հետ կապված ՖՀՄՍ – ներով սահմանված հիմնական

	հասկացությունները, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի ճանաչումը, չափումը և ապաճանաչումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել «ֆինանսական գործիք», «ֆինանսական ակտիվ», «ֆինանսական պարտավորություն» հասկացությունները, որ ֆինանսական ակտիվներն են դասակարգվում որպես դեբիտորական պարտքեր, որ ֆինանսական պարտավորություններն են դասակարգվում որպես կրեդիտորական պարտքեր, բ. ներկայացնել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման հայտանիշները, գ. ներկայացնել ֆինանսական ակտիվի (պարտավորության) «սկզբնական արժեք», «իրական արժեք», «ամորտիզացված արժեք» հասկացությունները, դ. ներկայացնել «արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը» (դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի զեղչման մեխանիզմը), ե. ներկայացնել դեբիտորական պարտքերի գծով չվաստակած տոկոսային եկամուտների և , կրեդիտորական պարտքերի գծով չկրած տոկոսային ծախսերի հաշվեգրման և հաշվառման մեխանիզմը, զ. ներկայացնել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի ապաճանաչման սկզբունքները (անհրաժեշտ պայմանները):
Ուսումնառության արդյունք 2	Դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիությունը (արժեզրկումը)
Կատարման չափանիշներ	ա. բացատրել ինչ է դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիությունը, տարբերակել կասկածելի և անհուսալի դեբիտորական պարտքերը, ներկայացնել դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման հայտանիշները, բ. ներկայացնել կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստի հաշվարկման (կորուստների գնահատման) «իրացումից տոկոսի» և «ըստ դեբիտորական պարտքերի վաղեմության ժամկետների» մեթոդները, գ. ներկայացնել դեբիտորական պարտքերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստի (արժեզրկման) և անհուսալի դեբիտորական պարտքերի դուրս գրման հաշվապահական հաշվառման կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի փաստաթղթավորումն ու հաշվապահական հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. նկարագրել այն հիմնական տնտեսական գործառնությունները, որոնց արդյունքում ձևավորվում են դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերը և դրանց խմբավորումը ըստ տնտեսական գործառնությունների բնույթի (դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով, այլ եկամուտների գծով, տրված կանխավճարներ, այլ դեբիտորական պարտքեր, կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով, ստացված կանխավճարներ, կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին, կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով և այլն), բ. կազմել, լրացնել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերը, գ. ներկայացնել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվապահական հաշվառման հաշիվները և դրանց հաշվառման հետ կապված տիպային թղթակցությունները, դ. ներկայացնել արտարժույթով արտահայտված դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման առանձնահատկությունները, արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից եկամուտների և ծախսերի ձևակերպումը, ե. նկարագրել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման սկզբնական փաստաթղթերի տվյալների գրանցումը համապատասխան գրանցամատյաններում և հաշվապահական հաշիվներում, զ. պատրաստել դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի շարժի հաշվապահական հաշվետվություններ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ: ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ»»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-8-011
Մոդուլի նպատակը	ուսանողին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ Սեփական կապիտալի, «Հասույթ» ստանդարտով սահմանված հասույթի հաշվառման հիմնական մոտեցումների և պահանջների , եկամուտների և ծախսերի հետ կապված տնտեսական գործառնությունների, հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	144 ժամ
Մուտքային պահանջները	ՀՀՀ-4-08-002 մոդուլի իմացություն

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. սահմանել թե որն է համարվում եկամուտ և որ եկամուտներն են մտնում եկամուտների կազմի մեջ:Բերել կոնկրետ օրինակներ, բ. սահմանել թե որ եկամուտները և ծախսերն են համարվում գործառնական գործունեությունից, ոչ գործառնական, արտասովոր, նախորդ տարիների եկամուտներ և ծախսեր:
Ուսումնառության արդյունք 2	Գործառնական գործունեությունից եկամուտներ և ծախսեր , ոչ գործառնական գործունեությունից
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կատարել արտադրանքի և ապրանքների իրացման հաշվառումը, բ. կարող է կատարել աշխատանքերի և ծառայությունների իրացման հաշվառումը, գ. կարող է սահմանել ինչից են առաջանում գործառնական այլ եկամուտները և ծախսերը:Բերել կոնկրետ օրինակներ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ոչ գործառնական եկամուտներ և ծախսեր
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել որ դեպքերում են առաջանում ոչ գործառնական եկամուտները և ծախսերը, բ. հաշվարկել տոկոսներ և շահաբաժիններ:Բերել կոնկրետ օրինակներ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Աշխատավարձի հաշվառում
Կատարման չափանիշներ	ա. թվարկել աշխատավարձից կատարվող նվազեցումները, բ. հաշվարկել աշխատավարձ, գ. հաշվարկել արձակուրդային, վերջնահաշվարկ, անաշխատունակության թերթիկով վճարում, դ. նկարագրել եկամուտների և ծախսերի հետ կապված հիմնական տնտեսական գործառնությունները և դրանց փաստաթղթավորումը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի, աշխատավարձի հետ կապված փաստաթղթավորումը և հաշվապահական հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. կազմել, լրացնել, օգտագործել եկամուտների և ծախսերի հաշվառման հետ կպված բոլոր սկզբնական փաստաթղթերը, բ.նկարագրել սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի հաշվապահական հաշվառման հաշիվները և դրանց հետ կապված տնտեսական գործառնությունների գծով պարզ թղթակցությունները, .գ.ռանցել եկամուտների և ծախսերի հաշվառման հետ կապված սկզբնական փաստաթղթերը համապատասխան գրանցամատյաններում և հաշվապահական հաշիվներում: դ.կազմել աշխատավարձի հաշվարկային տեղեկագիր և նկարագրել աշխատավարձի, արձակուրդային հաշվարկի, անաշխատութնակության թերթիկով վճարումների հետ կապված պարզ թղթակցությունները, ե. կազմել աշխատավարձի վճարային տեղեկագիր:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ »	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-012
Մոդուլի նպատակը	տրամադրել ուսանողին կառավարչական հաշվառման վարման առաջնային գիտելիքներ, որպեսզի սովորողը տիրապետի ծախսերի հաշվառման կազմակերպման, ինքնարժեքի կալկուլյացման, ինչպես նաև ծախսային հոսքերի ներքին հաշվետվությունների լրացման և վերլուծության հմտություններին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ՀՀՀ-4-08-002 մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կառավարչական հաշվառման ընկալումը որպես տեղեկատվական և որոշումների կայացմանը աջակցող համակարգի:

Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող է բացահայտել կառավարչական հաշվառման տեղն ու դերը կիրառական տնտեսագիտությունում, բ. ներկայացնել կառավարչական հաշվառման էվոլուցիան գ. տարբերակել ինքնարժեքի հաշվառումը կառավարչական հաշվառումից, դ. մեկնաբանել ինքնարժեքի կալկուլյացիան որպես կառավարչական որոշումներին աջակցող կարևորագույն գործիքի:
Ուսումնառության արդյունք 2	Արտադրության (մատուցվող ծառայությունների) ծախսերի բնութագրումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող է բնորոշել ծախսերը և ծախսումները, բ. տարբերակել հիմնական և վերադիր ծախսումները, փոփոխուն և հաստատուն ծախսումները, ուղղակի և անուղղակի ծախսումները, գ. ծախսումների հաշվառման նպատակով օգտվել հաշվապահական հաշվառման հաշիվների պլանի 8-րդ դասից, դ. կատարել գրանցումներ ծախսումները և ծախսերը հաշվառող համապատասխան հաշվապահական հաշիվներում, ե. առանձնացնել որոշումներին առնչվող ծախսումները և դրանք կիրառել կառավարչական որոշումների ժամանակ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Արտադրության (մատուցվող ծառայությունների) ծախսերի բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող ներկայացնել ծախսումների հաշվառման ընդհանուր մեխանիզմը, բ. փաստաթղթային ձևակերպումներով և գրանցամատյաններով ներկայացնել ծախսումների հաշվապահական հաշվառման արդյունքները, գ. ծախսումները հաշվառող հաշիվների մնացորդները վերագրել ծախսային հաշիվներին, դ. հաշվարկել թողարկված արտադրանքի (կատարված ծառայությունների) փաստացի ինքնարժեքը և ձևակերպել պատրաստի արտադրանքի պահեստ մուտքագրման համապատասխան հաշվային թղթակցություններ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Արտադրության (մատուցվող ծառայությունների) ծախսերի բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող է կատարել թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) սահմանային և լրիվ ծախսերով կալկուլյացիա, բ. կատարել թողարկվող արտադրանքի ինքնարժեքի պատվերային և փուլային կալկուլյացիա, գ. իրականացնել ծախսումների տեղաբաշխում, վերաբաշխում և արտադրանքի ինքնարժեքին վերագրում, դ. կատարել սպասարկող ծառայությունների (արտադրամասերի) ծախսումների հաշվառում և վերաբաշխում, ե. կազմել թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) ինքնարժեքի կալկուլյացիա:
Ուսումնառության արդյունք 5	Արտադրության (մատուցվող ծառայությունների) ծախսերի բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող է ներկայացնել թողարկված արտադրանքի ինքնարժեքի կազմն ու կառուցվածքը, բ. կատարել սահմանված նախահաշվային ծախսային հոդվածներից շեղումների վերլուծություն, գ. իրականացնել «քանակ-ինքնարժեք-շահույթ» վերլուծություն, դ. վերլուծել ծախսումների կրճատման ուղիներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-013
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին ֆինանսատնտեսական հարաբերությունների առաջնային գիտելիքներ, որպեսզի սովորողը գիտելքներ ձեռք բերի ֆինանսական շուկաների, դրամավարկային քաղաքականության և հարկաբյուջետային ոլորտի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Տնտեսագիտության վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքներ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	ֆինանսատնտեսական հարաբերությունների բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա.ուսանողը կարող է բնութագրել ֆինանսատնտեսական հարաբերությունները,

	բ. բնութագրել ֆինանսատնտեսական հարաբերությունների էվոլուցիան, գ. ներկայացնել ֆինանսների համակարգը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ֆինանսական շուկաների բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա.ուսանողը կարող է բնորոշել ֆինանսական շուկայի կառուցվածքը: բ.ներկայացնել կապիտալի շուկան, վարկային շուկան, ապահովագրական շուկան, փողի շուկան, գ. բնութագրել ՀՀ-ում գործող ֆինանսավարկային համակարգը:
Ուսումնառության արդյունք 3	ՀՀ հարկաբյուջետային ոլորտի բնութագրումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ուսանողը կարող է ներկայացնել ՀՀ հարկային վարչարարության հիմունքները, բ. բնութագրել ՀՀ բյուջետային համակարգը, տարբերակել ՀՀ պետական բյուջեն տեղական ինքնակառավարման կառույցների բյուջեից, գ. ներկայացնել ՀՀ պետբյուջեի եկամուտների և ծախսային մասերի կառուցվածքը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻԿՐՈՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ-4-08-014
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու համար:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Տնտեսագիտության հիմունքներ» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Առաջարկի և պահանջարկի մեկնաբանությունը:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել պահանջարկի գնային առաձգականությունը, բ. բնութագրել պահանջարկի եկամտային առաձգականությունը, գ. ներկայացնել պահանջարկի առաձգականության գործոնները, դ. բնութագրել առաջարկի գնային առաձգականությունը և նրա պայմանավորվածությունը ժամանակի գործոնով, ե. ներկայացնել պահանջարկի և առաջարկի առաձգականության վերլուծության գործնական նշանակությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Օգտակարության բնութագրումը
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել օգտակարությունը և արժեքը: Ընդհանուր և սահմանային օգտակարություն, բ. ներկայացնել սահմանային օգտակարության անկման օրենքը, գ. ներկայացնել ժամանակի արժեքը և սպառողի ընտրությունը, դ. ներկայացնել սպառողի վարքի տեսությունը որպես պահանջարկի տեսության հիմք, սպառողական ավելցուկը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ծախսերի մեկնաբությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել արտադրական ծախսերի տնտեսագիտական բովանդակությունը, արտադրության ծախսերը, համախառն եկամուտը և շահույթը, բ. ներկայացնել արտադրության ծախսերը կարճաժամկետ հատվածում, հաստատուն և փոփոխական ծախսեր, ընդհանուր, միջին ու սահմանային ծախսերը, դրանց կորերը և փոխկապակցությունները, գ. ներկայացնել արտադրության ծախքերը երկարաժամկետ հատվածում. երկարաժամկետ միջին ծախքերի կորը, արտադրության մասշտաբի աճի դրական և բացասական էֆեկտները, ընդհանուր և սահմանային օգտակարությունը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Մրցակցային շուկաներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել մրցակցային շուկաները, կատարյալ և ոչ կատարյալ մրցակցությունը, բ. ներկայացնել մոնոպոլիան, մոնոպոլիստական մրցակցությունը և օլիգոպոլիան շուկայական տնտեսությունում, օլիգոպոլիաները, դրանց տեսակները:

	գ. բնութագրել ֆիրմաների ստրատեգիան և տնտեսական վարքը մոնոպոլիստական և օլիգոպոլիստական ճյուղերում:
Ուսումնառության արդյունք 5	Շուկայի հավասարակշռման բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել մասնակի և ընդհանուր հավասարակշռությունը և շուկայական փոխկապվածությունները, բ. ներկայացնել ընդհանուր հավասարակշռության հաղասարումները և դրանց կիրառությունը, գ. բնութագրել ընդհանուր հավասարակշռությունը և փոխանակման արդյունավետությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-015
Մոդուլի նպատակը	տրամադրել ուսանողին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու համար:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Տնտեսագիտության հիմունքներ» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Մակրոտնտեսական ցուցանիշները և ազգային հաշիվների համակարգ:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել համախառն ազգային արդյունքը և համախառն ներքին արդյունքը ազգային հաշիվների համակարգում, բ. իրականացնել ՀԱԱ-ի չափումը ըստ արտադրության, ըստ ծախսումների և ըստ եկամուտների, գ. բնութագրել ազգային հաշիվների հիմնական ցուցանիշների հարաբերակցությունը. ՀԱԱ, ԶԱԱ, ազգային եկամուտ, անձնական եկամուտ, տնօրինելի եկամուտ, դ. բնութագրել գների ինդեքսները և դրանց հաշվարկման մեթոդները, ՀԱԱ-ի դեֆլյատորը, ե. բացատրել անվանական և իրական մակրոցուցանիշները և դրանց հաշվարկման եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Տնտեսական ցիկլեր, գործազրկություն և ինֆլյացիա:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել ցիկլի փուլերը, դրանց հաջորդական զարգացումը և փոխկապվածությունը, բ. բնութագրել զբաղվածության մակարդակը: գործազրկությունը, դրա տեսակները, գ. բնութագրել ինֆլյացիան, նրա էությունը և բնորոշումը, պատճառները, տեսակները և քանակական չափումը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ամբողջական առաջարկ և ամբողջական պահանջարկ:
Կատարման չափանիշներ	ա. բնութագրել ամբողջական պահանջարկի հասկացությունը և կորը, բ. ներկայացնել ամբողջական պահանջարկի գնային և ոչ գնային գործոնները, գ. բնութագրել ամբողջական առաջարկի հասկացությունը և կորը, դ.. ներկայացնել ամբողջական առաջարկի ոչ գնային գործոնները և կորի տեղաշարժը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Պետական բյուջե և ֆիսկալ քաղաքականություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել բյուջեի կազման հիմնական սկզբունքները, բ. բնութագրել բյուջեի հոդվածները և հավասարակշռված բյուջե, գ. ներկայացնել ֆիսկալ քաղաքականության ուժեղ և թույլ կողմերը, դ.. բնութագրել ֆիսկալ քաղաքականությունը և ժամանակային միջակայքերը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Փողի ստեղծումը բանկային համակարգում և դրամավարկային քաղաքականություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել ժամանակակից բանկային համակարգի կազմակերպման ձևերը, բ. ներկայացնել փողի շուկան, փողի պահանջարկն ու առաջարկը, հավասարակշռությունը փողի շուկայում, գ. բնութագրել դրամավարկային քաղաքականության էությունը, նպատակներն ու միջոցները ընդհանուր հավասարակշռության հավասարումները և դրանց կիրառությունը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Տնտեսական աճ, ինֆլյացիայի և գործազրկության կապը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել ինֆլյացիայի և գործազրկության կապը,

	բ. բնութագրել անվանական աշխատավարձի և գործազրկության մակարդակի փոխադարձ կապը, գ. ներկայացնել Ֆիլիպսի կորը, ֆիլիպսի կորի տեղաշարժերի քեյնսյան մեկնաբանությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--4-08-016
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տնտեսական գործունեության վերլուծության մեթոդների և վիճակագրության վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Տնտեսագիտության հիմունքներ» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ընդհանուր վիճակագրության հիմունքներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել տվյալների հավաքագրման մեթոդները, բ. բնութագրել միջին մեծությունները և վարիացիաները, գ. բնութագրել դիսպերսիան և ստանդարտ շեղումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ֆինանսական մաթեմատիկայի հիմունքներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել պարզ և բարդ տոկոսադրույքների հաշվարկը, բ. բնութագրել բերված և ապագա արժեքների էությունը և հաշվարկը, գ. ներկայացնել զուտ բերված արժեքի և անուիտետների հաշվարկը, դ. ներկայացնել անվանական և իրական տոկոսադրույքների կապը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « «ԱՈՒԴԻՏԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ »	
Մոդուլի դասիչը	ԷՀՀԱ--08-018
Մոդուլի նպատակը	տրամադրել ուսանողին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ աուդիտի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ՀՀՀ-4-08-002» մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցումային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Աուդիտի անցկացման նախապայմանները
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել աուդիտի անհրաժեշտությունը, բ. բնութագրել աուդիտի տեսակները, գ. մեկնաբանել աուդիտի անցկացման պարբերաշրջանը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Որակավորված հաշվապահի պրոֆեսիոնալ վարքագիծը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել աուդիտորների անկախության սկզբունքները, բ. մեկնաբանել աուդիտորական էթիկան, գ. վերլուծել աուդիտորի իրավունքներն ու պարտականությունները, դ. ներկայացնել անվանական և իրական տոկոսադրույքների կապը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Աուդիտի իրականացման օրենսդրական դաշտը:
Կատարման չափանիշներ	ա. մեկնաբանել Աուդիտի մասին ՀՀ օրենքը, բ. ծերլուծել աուդիտորական ստանդարտների կազմը:

Ուսումնառության արդյունք 4	Աուդիտորական հաշվեքննման ուղեցույց,:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել աուդիտորական ստուգումների աշխատանքային պլանի կազմումը, բ. մեկնաբանել աուդիտորական ստուգումների եղանակները, գ. դասակարգել աուդիտորական եզրակացությունների տեսակները, դ. ներկայացնել ներքին և արտաքին աուդիտի կապը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Աուդիտորական ընտրանք:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել աուդիտորական ընտրանքի անհրաժեշտությունը, բ. մեկնաբանել աուդիտորական ընտրանքի ընթացակարգը, գ. վերլուծել ընտրանքի իրականացման եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Աուդիտորական հրապարակվող եզրակացություններ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնել աուդիտորական եզրակացության հրապարակման անհրաժեշտությունը, բ. մեկնաբանել աուդիտորական եզրակացությունների կազման ընթացակարգը, գ. ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունների և հաշվետվությունների փոխադարձ կապը:

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կրթության 0601 «Էկոնոմիկա, հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ (ըստ ճյուղերի)» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթ-ների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածու-թյունը	Պարտադիր լսարանային պարապմունք ները	Ուսուցման երաշխա-վորվող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	1
3	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
4	Պատմություն		81	54	1
5	Ռուսաց լեզու		108	72	1
6	Օտար լեզու		108	72	1
7	Ֆիզիկական կուլտուրա		110	110	1 ; 2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**650**	**470**	
	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
2	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**81**	**54**	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1	Հաղորդակցման հմտություններ		81	54	1
2	Անվտանգություն և առաջին բուժօգնություն		54	36	1
3	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		72	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**207**	**144**	
	ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ				
1	Ֆինանսների հիմունքներ		108	72	1
2	Միկրոտնտեսագիտություն		108	72	2
3	Մակրոտնետեսագիտություն		108	72	2
4	Տնտեսական գործունեության վերլուծության հիմունքներ		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**378**	**252**	
	ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒԿ				
1.	Հաշվապահական հաշվառման ներածություն		108	72	1
2.	Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ		108	72	1
3.	Փաստաթղթավորում և հաշվապահական հաշվառման վարման ձևեր		108	72	1
4.	Հարկային օրենսդրություն		108	72	2
5.	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները հաշվապահական հաշվառման մեջ		81	54	2
6.	Հիմնական միջոցների հաշվառում		108	72	2
7.	Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառում		54	36	2
8.	Պաշարների հաշվառում		108	72	2
9.	Դրամական միջոցների հաշվառում		108	72	2
10.	Սեփական կապիտալ: Եկամուտների և ծախսերի հաշվառում		216	144	2
11.	Կառավարչական հաշվառում		108	72	2
12	Աուդիտի հիմունքներ		108	72	2
13	Դեբիտորների և կրեդիտորների հաշվառում		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**1377**	**918**	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		**111**	**74**	
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		**102**	**68**	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**55**	**2885**	**1980**	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		**200**	**200**	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	**21**			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	**4**			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	**2**			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**82**			